

Valtuustoaloite / Asumispalvelupaikkojen odottajille tarpeenmukaiset palvelut**Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen**
Vanhuspalvelujen tukipalvelut

Vastaus Kuopiossa 22.10.2018 jätettyyn valtuustoaloitteeseen (valtuutettu Iris Asikainen ja 46 muuta valtuutettua): Asumispalvelupaikkojen odottajille tarpeenmukaiset palvelut. Valtuustoaloite jaetaan esityslistan liitteenä.

Ikäystävällinen Kuopio -ohjelmassa määritellään kaupungin linjaukset ja toimenpiteet, joilla kuopiolaisten ikäihmisten hyvinvointia tuetaan ja vahvistetaan. Juuri päivitetyn ohjelman rakennetavoitteet perustuvat valtuuston hyväksymään verkostoeselvityksen loppuraporttiin 20.8.2013. Keskeistä rakennetavoitteissa on nyt laitospuotoisen pitkäaikaishoivan korvaaminen erimuo-toisilla asumisratkaisuilla. Samalla ympärivuorokautisen hoivan peittävyys suhteessa ikäihmisten määrään edelleen tavoitteellisesti madalletaan samalla kun tavallisen palveluasumisen peittävyys vastaavasti hieman nousee.

Ikäystävällinen Kuopio -ohjelmassa on myös varauduttu kuntouttavaan asu-miseen. Kuntouttavan asumisen kokonaisvarauksen ollessa n. 1,5 % (yli 75-v. määrästä) sen odotetaan jakautuvan julkiseen palvelutuotantoon puolet ja markkinaehtoiseen palvelutuotantoon puolet. Edelleen kuntouttavan asumi-sen arvioidaan jakaantuvan seuraaville asiakasryhmille: asumisen järjestely 40 %, vuoroahoito 40 %, kriisipaikat 20 %. Sairaalan toimintojen suhteen ta-voitteena on, että se keskittyy perustehtäväänsä eli sairaalahoito päättyy lää- ketieteellisen hoidon tarpeen päättyessä. Tämä tarkoittaa asumisen järjeste-lyyn liittyvän odotuksen siirtymistä pääosin em. kuntouttavan asumisen pai-koille.

Kanta-Kuopion alueella (lyhytaikaishoitoa), jatkossa kuntouttavaa asumista, on järjestetty Puijonlaaksossa 40 paikan voimin. Puijonlaakson laitoshoidon korvautuessa Pyörön palvelukorttelilla jää ratkaistavaksi lyhytaikaisen hoidon järjestelyt. Haettava ARA-rahoitusmalli ei mahdollista (lyhytaikaisten) kun-touttavan asumisen paikkojen rakentamista ko. kortteliin, joten (lyhytaikai-sen) kuntouttavan asumisen ratkaisua haetaan ensisijaisesti kohdistamalla n. 45 paikkaa Leväsen palvelukeskuksesta lyhytaikaisen hoidon tarpeisiin. Em. ratkaisuilla julkisella toimijalla on Leväsen 45 paikan lisäksi alueellisesti n. 20 paikkaa kuntouttavan asumisen tarpeisiin. Lopputarve n. 30-80 paikkaa han-kittaisiin tarpeenmukaisesti markkinaehtoisilta toimijoilta.

Nyt kaupungin sairaalaan potilaista valtaosa (57,2%) tulee osastolle joko päi-vystysalueen tai KYSin akuuttiosaston kautta, ennalta suunnitellut siirrot vas-taavat n. 33%. Kotoa suoraan sairaalaan tulevien osuus on vähentynyt. Koti-palveluiden lisääntyä ja monimuotoistuttua sairaalahoitoon päättyvät hen-kilöt ovat aikaisempaa huonokuntoisempia, monisairaampia ja heille on tehty erilaisia toimenpiteitä. 66% jaksoista päättyy kotiutumiseen entisiin asumis-järjestelyihin. 30%:lla potilaista on jo kotihoidon asiakkuus. Yhteyspisteen kautta kotiutusyksikön / kotisairaalan palvelut ovat käytettävissä varhaisen kotiuttamisen tukena. Uusien pysyvien kotihoidon asiakkuuksien määrään

18.12.2018

pyritään vaikuttamaan kuntouttavan arviointijakson (ARVI) turvin. Ras-kaampien palveluiden tarvetta pyritään jarruttamaan aktivoivan arjen tuki (AATU) - jaksojen turvin. Vaikka osastolla olevien jatkohoitopaikkaa odotta-vien arviointiprosessi on lyhentynyt, potilaan kokonaisodotusaika ei ole puut-tuvien jatkohoitopaikkojen vuoksi lyhentynyt. Asumisen jonotilanteen helpot-taessa asumisratkaisun odottajien määrän osastoilla odotetaan vähenevän. Osastohoidon keskittyessä ja perustuessa sairaanhoidollisiin tarpeisiin hoi-toon liittyvä tavoitteellinen toimintakykyä palauttava kuntoutus turvataan osastohoidon aikana.

Vuoden 2019 talousarvion lisämääräraha 1,89m€ mahdollistaa yhdessä markkinaehtoisesti syntyvän palveluasumisen rakenteen kanssa jonotilanteen hallinnan vuoden 2019 aikana siten, että pitkät yli 90 vrk odotusajat jäävät pois. Tavoitellaan noin 70 henkilön järjestelyjonoa, jolloin odotusaika asumi-seen olisi n. 2-3 kk.

Heinä-syyskuun 2018 välisenä aikana 58 % asumispalvelujen jonoon asete-tuista asiakkaista oli palvelutarvetta arvioitaessa omassa kodissa. Samaan ai-kaan keskimäärin 40-50 asiakasta odotti jatkohoitopaikan järjestymistä yli 90 vuorokautta, joista osa jopa 5-6 kk. Asiakkaista omassa kodissa jatkohoi-to- paikkaa odotti enää 40 %. Liian pitkä odotusajan pituus aiheuttaa sen, että merkittävä osa odottajista päätyy terveydentilanmuutosten vuoksi tai sosiaali-sin syin osastohoitoon tai kriisipaikalle.

Tavoitteena on, että jatkossa vähintään 2/3 asiakkaista siirtyy asumispalvelu-jen piiriin suoraan omasta kodistaan. Olennaista asiakkaan kotona pärjäämi-sen tukemisessa on kotiin tarjottavien palvelujen kyky vastata yksilöllisesti ja viipymättä asiakkaan toimintakyvyn muutoksiin. Huolelliseen tilannekuvaan ja palvelutarpeen arviointiin päästään geriatrisen kokonaisarvioinnin (CGA) avulla. Kyse on asiakkaan monialaisesta hoidon ja palvelutarpeen syiden sel-vittämisestä ja hoitamisesta. Arvioinnin perusteella asiakkaalle syntyy palve-lusuunnitelma, jossa on sovittu perussairauksien hyvästä hoidosta, fyysisen ja henkisen toimintakyvyn tukemisesta sekä arjessa selviytymisestä yhdessä asi-akkaan ja hänen perheensä kanssa. Asiakkaan ja perheen kanssa sovitaan myös hoidon rajaukset ja toimintasuunnitelma (ennakoiva hoitosuunnitelma) voinnin mahdollisesti heikentyessä. Avun määrän tulee olla riittävä ja jousta-va nopeastikin muuttuviin asiakastarpeisiin.

Em. tavoitteen toteutuessa lyhytaikaishoidon osastolla ja muilla kuntouttavan asumisen paikoilla olisi enintään 20-30 asumisratkaisua odottavaa asiakasta. Tavoite, että useampi asiakas muuttaisi jatkohoitoon suoraan omasta kodista on mahdollista, kun odotusaika saadaan pysymään alle 90 vuorokautta ja pal-veluiden lisääminen tapahtuu oikea-aikaisesti.

Puijonlaakson palvelukeskus toimii aloitteen mukaisena kuntouttavan asumi-sen yksikkönä ja siellä olevien toimintakykyä odotusaikana turvataan kun-touttavan hoitotyön ja tarvittaessa geriatrisen kokonaisraviginnin perustella tehdynt kuntoutussuunnitelman mukaisesti.

Kuntouttavan asumisen paikkamäärä on riittävä, kun onnistumme tavoitteel-lisesti asumisen jonon purussa ja kotona asumisen tukemisessa odotusaikana. Puijonlaakson toimintakeskuksen alasajoon liittyvän korvaavan yksikön syn-tymistä on edistettävä. Leväsen palvelukeskuksen vapauttamien lyhytaikai-seen käyttöön edellyttää vastaavaa määrää tehostetun palveluasumisen paik-koja.

Vaikutusten arviointi Turvataan toimintakykyä tukevat ikäihmisten palvelut

Posote-vaikutusten arviointi
Ei ristiriitaa

Esitys

Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen:

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy tehdyn selvityksen ja antaa selvityksen liitteineen edelleen kaupunginhallitukselle ja – valtuustolle vastaukseen tehtyyn aloitteeseen.

Liitteet

7 Aloite

Valmistelija
Mikko Tapio Korhonen puh. +358 44 718 6200
Tuija Jääskeläinen puh. +358 44 718 6701
Kaija Kokkonen puh. +358 44 718 6407
Hanna Jokinen puh. +358 44 718 3303
Heli Mattila puh. +358 44 718 3361
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy kuntoutusjohtajan esityksen.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

